

Muzeum w Stargardzie w latach 2011-2012

Muzeum w Stargardzie funkcjonuje od 1960 r. Od wielu lat publikowane są coroczne sprawozdania z działalności instytucji. Od 2001 r. pojawiają się one na łamach „Stargardii” w formie informacji o pracy poszczególnych działów merytorycznych. W tym tomie, po raz pierwszy, poprzedzone zostają one krótkim tekstem podsumowującym.

W 2011 r. stargardzkie Muzeum przyłączyło się do popularnego przedsięwzięcia jakim jest „Europejską Noc Muzeów”. Przebiegała ona w bajkowej scenerii osnutej wokół wystawy, przygotowanej przez Agnieszkę Matwiejczuk i Karolinę Stań, *Gry i zabawy na przestrzeni wieków*. Rok później hasłem przewodnim stargardzkiej nocy stał się tytuł i nawiązanie do eksponatów z przygotowanej przez Aleksandrę Gładysiewicz wystawy *Ale to już było...* Jej głównym elementem były monidła – retuszowane i podkolorowane portrety ślubne.

W ciągu tych dwóch lat prezentowaliśmy w obiektach przy Rynku Staromiejskim piętnaście wystaw czasowych. Były wśród nich zarówno wystawy przygotowane według scenariuszy pracowników Muzeum takie jak np. *Kimono – przejaw japońskiej sztuki i tradycji*, jak i wystawy będące efektem współpracy z innymi partnerami. Ważnym wydarzeniem była prezentacja ekspozycji i wydanie katalogu z rysunkami Stanisława Mrowińskiego – artyście dotąd na Pomorzu niemal nieznanego.

Od 2011 r. w ofercie Muzeum znalazły się także zajęcia dla dzieci i młodzieży przeprowadzane w okresie wakacji i ferii zimowych. Istotną nowością jest to, że skierowane są one do uczestników indywidualnych, a nie grup zorganizowanych jak ma to miejsce w okresie roku szkolnego.

W 2012 r. z myślą o osobach zainteresowanych poznawaniem przeszłości zainicjowaliśmy nowy cykl „Muzealne Spotkania z Przeszłością”. Spotkania te, prowadzone przez pracowników Muzeum lub zaproszonych gości odbywają się raz na miesiąc z pominięciem wakacji. W formie wykładów, prezentacji, a także towarzyszących im często ożywionych dyskusji, chcemy przybliżyć przede wszystkim historię miasta i naszego regionu.

Poznawanie przeszłości nie byłoby możliwe bez badań prowadzonych przez zespół pracowników Muzeum. Oprócz kwerend w zbiorach innych instytucji, cennych źródeł i nowych informacji dostarczają nam prace wykopaliskowe. Badania archeologiczno-architektoniczne objęły w omawianym czasie przyrynkowe kwartały IV i V, a także Dom Protzena. W kamienicy gotyckiej podczas prac remontowych odkryto na ścianie szczytowej, ukryty dotąd pod warstwą tynku, późnośredniowieczny kafel piecowy, a w trakcie nadzoru przy Bramie Wałowej relikty ceglano-pieczonego grzewczego.

W ciągu tych dwóch lat zainicjowanych zostało kilka ważnych przedsięwzięć w zakresie wydawniczym. W 2011 r. opublikowany został I tom nowej serii wydawniczej noszącej tytuł *Archiwum Pamięci Świadków i Świadectw Historii*. Tom ten zawierał wspomnienia stargardzkich Sybiraków. Rok później wydane zostały pierwsze publikacje w ramach dwóch nowych serii: *Archeologia Stargardu* oraz *Badania Archeologiczne Muzeum w Stargardzie*. Pierwszy tom *Archeologii Stargardu* poświęcony był podsumowaniu badań, omówieniu wykonanych analiz i prezentacji materiału pozyskanego w trakcie prac wykopaliskowych w zachodniej części kwartału V. Natomiast seria popularno-naukowych folderów o badaniach archeologicznych prowadzonych na terenie miasta zapoczątkowana została trzema tytułami w których omówione zostały wyroby fajansowe, fajki gliniane oraz kwartał IX.

Ważny aspekt ostatnich lat naszej działalności stanowi coraz bardziej intensywna współpraca z innymi instytucjami. W 2011 r. Muzeum podpisało porozumienie o współpracy z Zakładem Karnym w Stargardzie. Dotyczyło ono zasad współdziałania, inicjowania i wspierania przedsięwzięć podejmowanych w celu ułatwienia społecznej readaptacji skazanych i przeciwdziałania ich powrotowi do przestępstwa. W roku kolejnym zostały podpisane dokumenty dotyczące współpracy w zakresie prowadzenia wspólnych działań mających na celu badanie spuścizny historycznej Pomorza. Umowy tego rodzaju podpisane zostały z Wydziałem Humanistycznym Uniwersytetu Szczecińskiego oraz Archiwum Państwowym w Szczecinie.

W ramach projektów, przy organizacji konferencji, przygotowywaniu wystaw lub edycji publikacji w omawianych dwóch latach naszymi partnerami byli m.in. Centrum Prora i Regionalmuseum Neubrandenburg, a także Zakład Archeologii Uniwersytetu Szczecińskiego; Związek Ukraińców w Polsce, Koło w Stargardzie; Centralne Muzeum Jeńców Wojennych w Łambinowicach Opolu; Muzeum Ziemi Kamieńskiej w Kamieniu Pomorskim i Stowarzyszenie „Terra Incognita” w Chojnie.

Współpraca z placówką muzealną w Neubrandenburgu zacieśniła się na kanwie wspólnych celów jakimi były prace przy realizacji wystaw stałych planowanych na 2013 r. w klasztorze franciszkanów i Bastei.

Pracownicy merytoryczni Muzeum podejmowali się szeregu działań związanych z powstawaniem scenariusza i realizacją wspomnianej wyżej wystawy w Bastei. Przeprowadzane były liczne kwerendy krajowe oraz zagraniczne w poszukiwaniu obiektów mogących uatrakcyjnić ekspozycję, a także przygotowywane treści kontentów.

W latach 2011 – 2012 realizowane były także projekty dofinansowane ze źródeł zewnętrznych. W 2011 r. zakończony został projekt *Miejsca pracy przymusowej w okresie nacionalnego socjalizmu w Stralsundzie i Stargardzie – wspólna rekonstrukcja*. Partnerem w projekcie prowadzonym od 2009 r. było Centrum Prora. Rok później zrealizowany został, w ramach programów Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego, projekt *Archeologia Stargardu. Badania zachodniej części kwartału V*.

Sukcesywnie powiększały się także nasze zbiory i księgozbiór. Wśród nabytków były m.in. miedziorytnicze portrety stargardzkich teologów. W grudniu 2011 r. powołana została „Rada Opiniująca zakupy do zbiorów muzealnych i bibliotecznych

finansowane ze środków zgromadzonych na wydzielonym rachunku depozytowym Muzeum w Stargardzie”. Intencją powołania Rady była potrzeba stworzenia skutecznego mechanizmu pozwalającego na dokonywania przez Muzeum zakupów obiektów do zbiorów, których ceny wywoławcze wykraczają poza bieżące możliwości finansowania. Ze środków tych w 2012 r. zostały zakupione srebrne wyroby stargardzkiego złotnika Adriana D. Valette oraz cynowy kufel sygnowany przez Johanna H. Kaysera.

Do najważniejszych publikacji lat poprzednich zaliczyć należy wydany przez Muzeum w Stargardzie *Katalog Zabytków Powiatu Stargardzkiego*. W 2011 r. został on nominowany w XXXI edycji konkursu „Wydarzenie Muzealne Roku Sybilla 2011”. Już samo znalezienie się w gronie nominowanych było wielkim wyróżnieniem dla Muzeum oraz Zespołu Redakcyjnego kierowanego przez dr. Marcina Majewskiego.

W maju 2012 r. rozstrzygnięto konkurs na „Zachodniopomorskie Wydarzenie Muzealne Roku 2011” organizowany przez Zachodniopomorskie Stowarzyszenie Muzealników Polskich. Jury pod przewodnictwem prof. dr hab. Radosława Gazińskiego przyznało oprócz nagrody głównej dwa wyróżnienia honorowe. Jedno z nich otrzymała publikacja *Wspomnienia pisane głodem... Relacje członków Związku Sybiraków w Stargardzie zesłanych w czasie II wojny światowej do ZSRR*.

Zmiany, których Muzeum w Stargardzie doświadczyło w latach 2011-2012 nie ominęły także struktury organizacyjnej placówki. Od 1 lipca 2011 r. obsadzone zostało stanowisko Zastępcy Dyrektora ds. Naukowych. Funkcja ta powierzona została niżej podpisanej.

Jolanta Aniszewska